

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ.2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การปฏิบัติและการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ.2551 ศึกษาการรับรู้ของประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ. 2551 และศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาสุราของประเทศไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. กลุ่มผู้บริโภค จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้บริโภคที่มีอายุ 11 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิหลายชั้น (Stratified Multi-Stage Sampling)

2. กลุ่มผู้จำหน่าย จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้จำหน่ายในเขตชุมชน /บริเวณใกล้เคียงกับผู้บริโภคซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

3. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าพนักงานสรรพสามิต ตำรวจ เป็นต้น โดยจะเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าพนักงานสรรพสามิต และตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่ของผู้บริโภคซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยเลขคณิต

ผลการวิจัยพบว่า ก่อนที่จะมีการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ.2551 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความคิดเห็นและไม่แน่ใจเกี่ยวกับการรับรู้เรื่องกฎระเบียบหรือมาตรการเกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำอัดลม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จำหน่ายและเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นด้วยและทราบเกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำอัดลม

เมื่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ.2551 มีผลบังคับใช้พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนและผู้จำหน่ายมีความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหรือมาตรการเพื่อควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย จำเป็นต้องเร่งออกกฎหมายในระดับอนุบัญญัติให้สอดคล้องกับกฎหมายหลัก ที่ว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามบทบัญญัติอย่างเข้มงวด จริงจัง และ ต่อเนื่อง ต้องมีการให้ความรู้แก่ประชาชน ผู้จำหน่าย และเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกระเบียบและมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง รวมทั้งเร่งพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบังคับใช้กฎหมายที่ทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย และรวดเร็ว